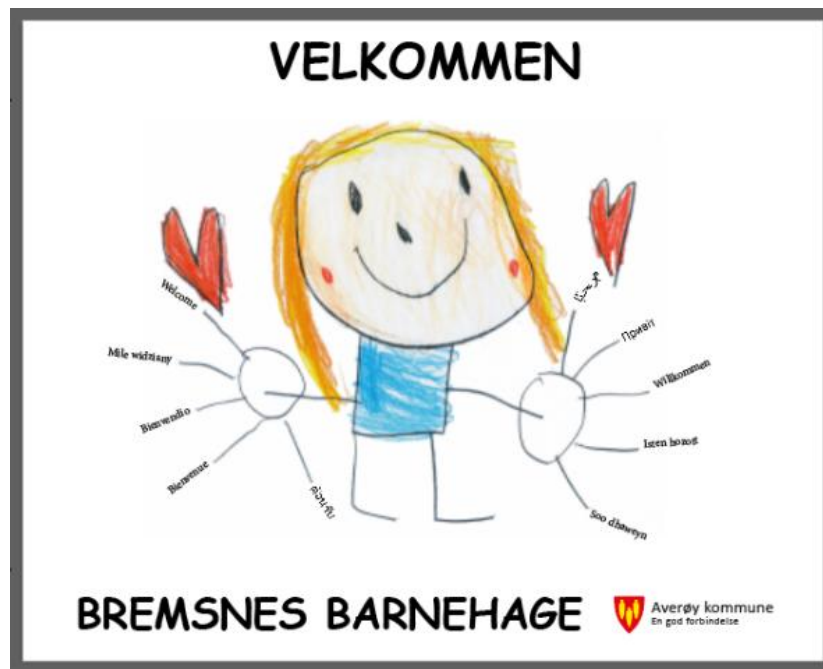

PROGRESJONSPLAN

BREMSNES BARNEHAGE

Trygghet & Trivsel i en hverdag av mangfold

Bremsnes barnehage, Gammelveien 11, 6530 Averøy

E-post: bremsnes.barnehage@averoy.kommune.no

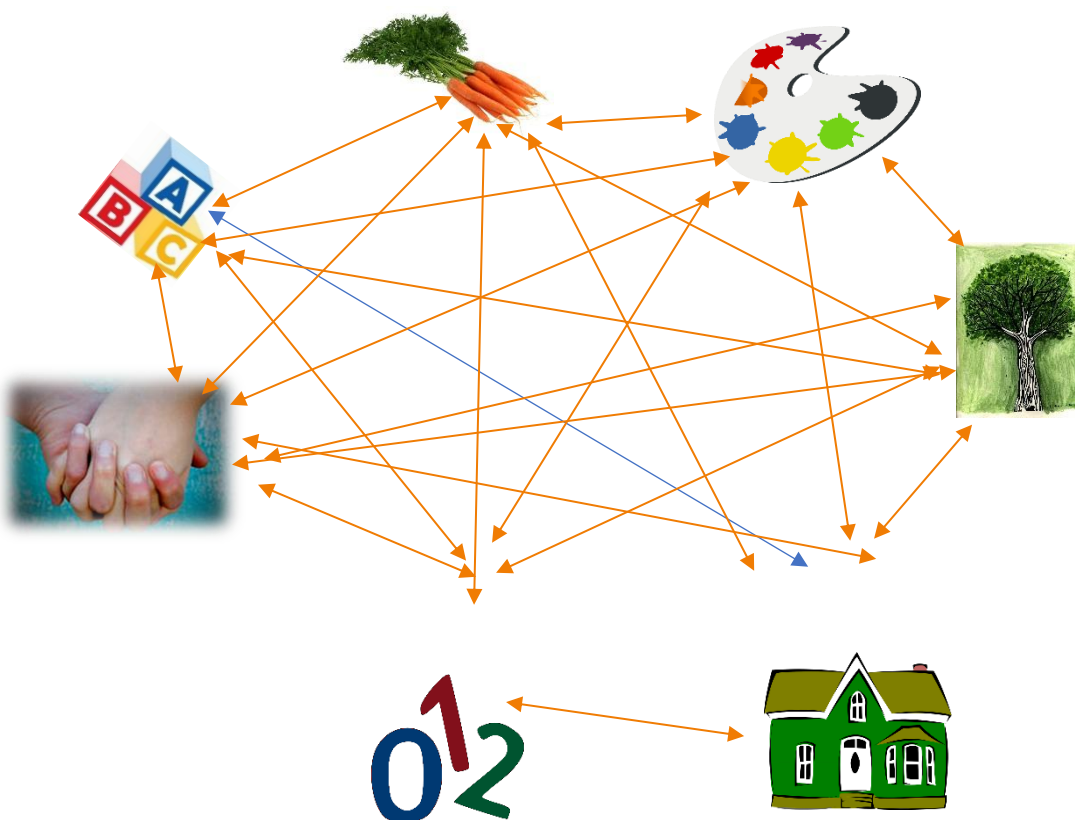
Enhetsleder: Ruth Elin Mork, mob. 995 84 792

Sist endret 23.10.25

PROGRESJONSPLAN

En progresjonsplan skal sikre at barna får nye opplevelser og utfordringer å strekke seg mot etter hvert som de vokser og utvikler seg. Progresjonsplanen er delt inn etter alder og progresjonen skal synliggjøres innenfor hvert enkelt fagområde. Selv om progresjonsplanen er delt inn på denne måten arbeides det ikke isolert med hvert enkelt fagområde og alderstrinn. Personalet må tenke helhetlig samtidig som de sikrer at hvert fagområde og alderstrinn blir ivaretatt. Progresjonsplanen er laget med utgangspunkt i rammeplanen og hva den sier om barnehagens innhold, og må også ses i sammenheng med vår årsplan. Progresjonsplanen tar utgangspunkt i de 7 fagområder rammeplanene viser til:

1. Kommunikasjon, språk og tekst
2. Kropp, bevegelse, mat og helse
3. Kunst, kultur og kreativitet
4. Natur, miljø og teknologi
5. Nærmiljø og samfunn
6. Antall, rom og form
7. Etikk, religion og filosofi

KOMMUNIKASJON, SPRÅK OG TEKST

Alle avdelingene: Tar i bruk begrepsutviklingsplanen. Vennskapsuker høst og vår.

1- 2 år -Mål	Hva gjør vi
-Kommunisere gjennom blikk, mimikk, enkle ord og setninger. -Den voksne bruker enkle ord og setninger i samtale med barnet. -Videreutvikle begrepsforståelsen og symbolforståelsen hos barnet. -Barnet skal kunne forstå enkle beskjeder. -Barnet skal kunne formidle egne ønsker, gjennom tale- kroppsspråk. -Barnet begynner å se sammenheng mellom ord og bilde. -De voksne skal ha fokus på vennskap og skape gode relasjoner.	-Aktivt språk med det enkelte barn i lek og hverdagssituasjoner. Benevne hva vi gjør under bl.a. måltid, garderobesituasjon, bleieskift -Har fokus på samspill mellom barn og voksen (oppmerksomhet, respons og repetisjon). Turtaking. -Den voksne setter ord på det som er nært og synlig som eks. handlinger, hendelser, følelser og gjenstander. - Inndelt i små grupper (lek, samling, tur). -Lek med lyder, rim og regler. -Gir barna tid til å uttrykke seg. -Bruker konkrete, bevegelse og bilder som støtte til enkle sanger og fortellinger. -Gjennkjennelsesleker; eks. enkel Kims lek -Bøker, eventyr og puslespill som er tilpasset aldersgruppen. -Formidling ved bruk av gjenstander fra snakkepakken, samtaler, nøkkelord, billedbøker, fremviser m/lerret i forbindelse med tema og musikk. -Stimulerer til rollelek og "ta tur lek". -Dramatiserer og tar i bruk noen rekvisitter, rytmeinstrument og hånd dukker. -Enkel yoga – oppmerksomhet for lyd, turtaking og enkle bevegelser. - Dans og humor - Delaktige voksne ute og inne (felles praksis). -Bruker opplegget "Steg for steg" (følelsene sint, glad og lei seg). -Vennskapsuker (høst og vår), med fokus på relasjoner, trygghet, tilhørighet i gruppa og få en eller flere venner(de eldste).
3- 5 år - Mål	Hva gjør vi
-Barnet skal kunne sette ord på det som hendte i går. -Barnet skal få utvikle fortellerglede -Barnet skal få utvikle samspill med jevnaldrende -Barnet skal kunne sette ord på egne ønsker og følelser. -De voksne har fokus på vennskap og å skape gode relasjoner.	-Utnytte hverdagsaktiviteter som gir rom for samtaler mellom barn-voksen (måltid, påkledning, utelek m.m.). -Delaktige voksne ute og inne (felles praksis). -Samtaler om felles opplevelser og oppmuntre barnet til å fortelle. Små grupper (samling, lek, tur, måltid, aktiviteter). -Hjelpe barn inn i leken ved behov og observere/vurdere/handle. -Gir rom for undring. -Lese bøker – høytlesning – digitale bøker, lydbøker. Språksprell. -Formidling/samtaler ved bruk av gjenstander fra snakkepakken, Ipad , projektor, musikk, kopimaskin, rørlegger kamera og mikroskop??. -Vi snakker om og setter ord på følelser tar i bruk Hjerterprogrammet. -Vennskapsuker (høst og vår), med fokus på relasjonsbygging, tilhørighet i gruppa og få en eller flere venner.
Førskolebarna - Mål	Hva gjør vi
-Barnet skal bli kjent med det abstrakte begrepsapparatet. -Barnet skal kunne lytte til andre barns fortellinger og meninger. -Barnet skal få mulighet til å uttrykke sine meninger og tanker. -Barnet skal bli kjent med vitser og gåter.	-Spiller spill -Multimodale tekster (tekst til tegning – samtaler om tegningene til barna). -Vennskapsuker (høst og vår), med fokus på relasjonsbygging, tilhørighet i gruppa og få venner. -Dramatiserer i lek/samling og dokumenterer(foto) -Høytlesning, enkle fortsettelsesbøker(lydbøker). Oppfordre barna til å gjengi innhold. -Trene på å vente på tur og rekke opp hånden sin. -Fokus på preposisjoner etc. -Førskolegrupper der det jobbes med opplegget Trampoline m/tema; meg og deg, mønster, former, måling, tall, plassering, sortering, stavelser, rim, symboler, bokstaver.

KROPP, BEVEGELSE, MAT OG HELSE	
Alle avdelingene: Markerer verdensdagen for psykisk helse, 10. Oktober.	
1- 2 år -Mål	Hva gjør vi
-Barnet blir kjent med og bevisst på egen kropp. -Videreutvikle finmotorikk og grovmotorikk. -Barnet skal kunne få mulighet til å utforske ulike terreng. -Barnet blir kjent med gode vaner for hygiene. Håndvask. -Barnet lærer seg å spise og drikke selv. -Øve på å smøre maten sin selv og drikke av kopp etter hvert. -Fra bleie til potte/toalett -Begynnende av- og påkledning(koordinering), de eldste.	-Snakke om kroppen, benevne ulike kroppsdelar. (eks. stellesituasjon, påkledning, bøker og samling) -Turer i nærområdet der de eldste får prøve å gå selv. -Aktivitet og lek inne på avdelingen og ute. -Rutine med håndvask, der barnet er delaktig. -Det skal være en god balanse mellom lek og hvile/soving. -Introdusere nye smaker og la barnet smake på forskjellig mat. -Kostholdet skal være sunt og variert (Helsedirektoratets anbefalinger). -Øve på av- og påkledning med veiledning av en voksen i liten gruppe. -Fokus på kroppsbeherskelse gjennom; balanse, lek med ball, hopping, klatring og bevegelsessanger etc. -Puslespill med og uten knotter, -Tegne, male og perle(finmotorikk). -Være med på enkel matlaging(baking) – de eldste. -Den voksne benevner hva de ulike klærne heter og hvor de skal være på kroppen. Den voksne oppmuntrer og støtter.
3- 5 år - Mål	Hva gjør vi
-Barnet skal ha forståelse for egen kropp og at alle er ulike. Likheter- forskjeller - Benevne ulike kroppsdelar -Få oppleve å være ute i all slags vær -Fra bleie til toalett -Øve på å smøre maten sin selv -Pinsett- og blyantgrep. -Øve på av- og påkledning(koordinering)	-Snakke om kroppen. (eks. påkledning, bøker, samling) -Aktivitet og lek på avdelingen og ute. -Lære barnet å vaske hendene selv og hvorfor vi må gjøre dette. -Kostholdet skal være sunt og variert -Øve på av- og påkledning -Den voksne benevner hva de ulike kles plaggene heter og hvor på kroppen de skal være. - Det settes av nok tid og det organiseres slik at barnet får ro i påkledningssituasjonen. Den voksne støtter, veileder (lim i lommene) og oppmuntrer barnet til å kle på seg selv. -Bevegelsessanger -Fokus på kroppsbeherskelse gjennom; balanse, lek med ball, hopping, klatring etc. -Tegne, male, perle, pusle og øve på klipping. -Være med på enkel matlaging (lunsj og baking) -Lengre turer i nærområdet m/ varierte turmål. Faste dager og grupper. -Kostholdet skal være sunt og variert, (Helsedirektoratets anbefalinger). -Daglige hvilestunder/Yoga.
Førskolebarna - Mål	Hva gjør vi
-Begynnende forståelse for sammenhengen mellom kosthold og helse. "Ja -og nei mat" - Benevne ulike kroppsdelar -Begynnende forståelse for hvordan kroppen fungerer (hjerte, lunger m.m.) - Lære om gode og vonde berøringer (Eli Rygg). - Lære å sette grenser for seg selv og egen kropp. - Bli selvstendig i påkledningssituasjonen (kunne velge klær selv etter været). - Bli selvstendig under måltid. Smøre mat selv. - Bli selvstendig ved dogang – øve på å kunne tørke seg selv.	-Samling om tema: meg selv og kroppen (grensesetting og respekt for egen og andres kropp). -Faste turdager og turgrupper, turer med varierte turmål. -Klipp og lim, blyantgrep, perling, veving etc. -Det settes av nok tid og det organiseres slik at barnet får ro i påkledningssituasjonen. Den voksne støtter, veileder (lim i lommene) og oppmuntrer barnet til å kle på seg selv. -Delta i enkel matlaging (lunsj og baking) -Kostholdet skal være sunt og variert, (Helsedirektoratets anbefalinger). -Daglige hvilestunder.

KUNST, KULTUR OG KREATIVITET	
Alle avdelingene:	
1- 2 år -Mål	Hva gjør vi
-Barna får erfaring med ulikt formingsmaterieill. -Barna skal bli kjent farger utifra begrepsplan. -Barna skal få kjennskap til våre sangtradisjoner. -De voksne skal legge til rette for begynnende rollelek/fantasilek. Være til støtte for de barna som trenger det. -De voksne skal undre seg sammen med barna og sørge for at barnas inntrykk får komme til uttrykk. -De voksne skal vise frem det barna har jobbet med på en estetisk måte. -De voksne skal møte barnas skaperglede.	-Fingermaling, store pensler, plastelina, kartong, ull, filt etc. -Dele barn inn i mindre grupper og med tett oppfølging av de voksne. -Sanger med bevegelse og variasjon i stemmebruk. -Enkle eventyr og fortellinger med bruk av konkrete (bruk av visuelle, taktile og auditive virkemidler). De eldste barna oppmuntres til å være med å fortelle. Bruk av enkel dramatisering. -Bruk av symbol for å visualisere hverdagen for barna (og foreldrene). -Barna skal ha tilgang på gjenstander og utstyr slik at leken kan variere og få utvikle seg. -Aktiviteter og opplevelser som bl.a.; adventsstund, luciafeiring, julekonsert, karneval og markering av nasjonaldagen. Eventuelle andre høytider som kan være aktuelle utifra barns tro eller nasjonalitet.
3- 5 år - Mål	Hva gjør vi
-Barna får erfaring med ulikt formingsmaterieill, natur materieill. -Barna skal bli kjent med fargene brun, lilla og oransje. -Barna skal få kjennskap til våre sangtradisjoner. -De voksne skal legge til rette for rollelek/fantasilek. Være til støtte for de barna som trenger det. -De voksne skal undre seg sammen med barna og sørge for at barnas inntrykk får komme til uttrykk. -De voksne skal vise frem det barna har jobbet med på en estetisk måte. -De voksne skal møte barnas skaper glede.	-Maling, plastelina, kartong, filt etc. Jobbe ut ifra ulike dimensjoner. -Dele barn inn i mindre grupper og oppmuntre til at barna skal "klare sjøl". -Bruk av sang og musikk. Ta i bruk sanger som barna selv liker å synge/høre på. -Eventyr og fortellinger med bruk av konkrete (bruk av visuelle, taktile og auditive virkemidler). Barna oppmuntres til å være med å fortelle/gjenfortelle. Dramatisering. -Bruk av symbol for å visualisere hverdagen for barna. -Barna skal ha tilgang på gjenstander og utstyr slik at leken kan variere og få utvikle seg. - Aktiviteter og opplevelser som bl.a.; adventsstund, luciafeiring, julekonsert, karneval og markering av nasjonaldagen.
Førskolebarna - Mål	Hva gjør vi
-Barna får erfaring med ulikt formingsmaterieill og teknikker -Barna skal bli kjent med fargene grå, turkis, gull, sølv og lysere/mørkere sjatteringer på farger. -Barna oppmuntres til å stå frem, bli trygge på seg selv og hva de mestrer. -Barna skal få kjennskap til våre sangtradisjoner. -De voksne skal legge til rette for rollelek/fantasilek. Være til støtte for de barna som trenger det. -De voksne skal undre seg sammen med barna og sørge for at barnas inntrykk får komme til uttrykk. -De voksne skal møte barnas skaper glede og legge til rette for mestring. -De voksne skal vise frem det barna har jobbet med på en estetisk måte. - Barnehagekorps sammen med kulturskolen	-Veving, maling, plastelina, tre, kartong, filt etc. Jobbe ut i fra ulike dimensjoner, tredimensjonalt. -Bruk av sang og musikk. Ta i bruk sanger som barna selv liker å synge/høre på (spontant og planlagt). -Fortellinger med bruk av konkrete (bruk av visuelle, taktile og auditive virkemidler). Barna oppmuntres til å være med å fortelle/gjenfortelle. Dramatisering. -Barna er med på å bruke digitale verktøy. -Barna skal ha tilgang på gjenstander og utstyr slik at leken kan variere og få utvikle seg. - Aktiviteter og opplevelser som bl.a.; adventsstund, luciafeiring, julekonsert, karneval og markering av nasjonaldagen. -Barna er med på forberedelser til sommerfesten.

NATUR, MILJØ OG TEKNOLOGI

Alle avdelingene: Grillhytte, bål plass og kjøkkenhage.

1- 2 år -Mål	Hva gjør vi
-Barna skal få se og oppleve endringer i naturen. -Barna skal få oppleve ulike typer værforhold. -Barna skal bli kjent med de ulike årstidene, hva er forskjellig? -Barna skal i løpet året få være med å eksperimentere (vann/melk og farger) -Barna skal delta i noen prosesser med HAGEN vår (så gulrotfrø og solsikker, sette potet, vanne og høste inn). Utifra begrepsplanen skal barna få: - kjennskap til noen planter, frukt og bær. - smake på ulik frukt, bær og grønnsaker. - kjennskap til noen dyr (husdyr) og fugler.	-Turer i nærmiljøet gjennom året. -Vi følger med på dyr som lever i nærområdet. -Lage fuglemat og observere hvilke fugler som spiser maten. -Varierte måltider med ulike innslag av frukt, bær og grønnsaker (etter årstidene og sesong). -Vi leser høyt til barna fra bøker og formidler historier/fortellinger som er relevante. NRK super og Salaby utifra tema.
3- 5 år - Mål	Hva gjør vi
Utifra begrepsplanen skal barna få: - se og oppleve endringer i naturen. - oppleve ulike typer værforhold. - bli kjent med de ulike årstidene, hva er forskjellig? - bli kjent med sola, månen, og stjernene. - kjennskap til ulike planter, frukt og bær. - smake på ulike frukt, bær og grønnsaker. -Barna skal delta i ulike prosesser med HAGEN vår (så frø, både til grønnsaker og blomster, vanne og høste inn det vi har sådd og plukke inn det vi har av frukt og bær. -Barna skal ha få et lite innblikk i hva det vil si å ha fokus på bærekraftig utvikling, et bærekraftig miljø i barnehagen. -Barna skal få kjennskap til ulike dyr og fugler på land. De skal også bli kjent med «Livet i havet». -Barna skal i løpet året få være med å eksperimentere. -Barna skal få prøve å ta i bruk forstørrelsesglass	-Varierte turmål og faste turdager hele året. -Varierte måltider med ulike innslag av frukt, bær og grønnsaker (etter årstidene og sesong). -Vi leser høyt til barna fra bøker og formidler historier/fortellinger som er relevante. NRK super, film/serier, Salaby. -Vi plukker søppel på vei hjem fra enkelte turer og passer på at vi har det ryddig og trivelig rundt oss (tur-retur). -Vi kildesorterer restavfall, plast og papir. -Lage fuglemat og observere hvilke fugler som spiser maten. -Vi gjennomfører forsøk om vann, snø, luft og farger. <i>Forsøksfabrikken.no</i> - Barna skal få prøve å ta i bruk forstørrelsesglass og iPad og undersøkelseskamera
Førskolebarna - Mål	Hva gjør vi
-Barna skal få se og oppleve endringer i naturen. -Barna skal få oppleve ulike typer værforhold og finne ut hva de trenger å ta på seg av klær. -Barna skal bli kjent med de ulike årstidene, hva er forskjellig? -Barna skal bli kjent med sola, månen, stjernene og verdensrommet. Eksperimentere. -Barna skal få kjennskap til ulike planter, frukt og bær. -Barna skal få smake på ulike frukt, bær og grønnsaker. -Barna skal delta i ulike prosesser om våren, med HAGEN vår (så frø, både til grønnsaker og blomster, vanne og høste inn det vi har sådd og plukke inn det vi har av frukt? og bær). -Barna skal ha få et innblikk i hva det vil si å ha fokus på bærekraftig utvikling, et bærekraftig miljø i barnehagen. -Barna skal få kjennskap til ulike dyr og fugler på land. De skal også bli kjent med «Livet i havet».	- Varierte turmål og faste turdager hele året. -Varierte måltider med ulike innslag av frukt, bær og grønnsaker (etter årstidene og sesong). -Vi leser høyt til barna fra bøker og formidler historier/fortellinger som er relevante. NRK super, film/serier, Salaby. -Vi plukker søppel på vei hjem fra enkelte turer og passer på at vi har det ryddig og trivelig rundt oss (tur-retur). -Vi kildesorterer restavfall, plast og papir. -Lage fuglemat og observere hvilke fugler som spiser maten. -Vi gjennomfører forsøk om vann, snø, luft og farger. <i>Forsøksfabrikken.no</i> -Barna skal få prøve å ta i bruk forstørrelsesglass og iPad og undersøkelseskamera

NÆRMILJØ OG SAMFUNN

Alle avdelingene: Har i løpet av våren faste besøk til dagsenteret, samefolkets dag og FN dagen

1- 2 år -Mål	Hva gjør vi
-Bli trygge på seg selv, voksne og andre barn i barnehagen. -Bli kjent i barnehagen (ute og inne) og i nærmiljøet. -Bli en del av fellesskapet og erfare å måtte ta hensyn til hverandre i leken. -Opplive at de har medvirkning i egen barnehagehverdag. -Lære å ta egne valg og få en begynnende forståelse for konsekvenser av sine handlinger. -Lære å ta vare på leker, bøker og annet materiell som brukes i barnehagen.	- Tolke barnas kroppsspråk og verbale innspill. -Trygge og nære voksne som er tett på barna, bekrefter deres følelser og behov. - Voksne sm gir omsorg på barnas premisser og tar dem på alvor. -Skape et godt fellesskap rundt måltider, aktiviteter og samlingsstunder. -Samarbeid med sykehjemmet, Livsglede for eldre. -God praksis i tilvenningsperioden med fokus på at barnet skal bli godt kjent med personalet, avdelingen og dagsrytmen. - Forutsigbarhet/rutiner. -Gå på turer og trilleturer i nærmiljøet utifra barnas forutsetninger.
3- 5 år - Mål	Hva gjør vi
-Bli en del av fellesskapet og erfare å måtte ta hensyn til hverandre. -Barna skal lære seg ulike leke regler. -Personalet skal motarbeide mobbing. -Erfare at alle mennesker uansett alder, kjønn og forutsetninger inngår og bidrar til fellesskapet i barnehagen -Lære om hva som finnes i nærmiljøet. -Begynnende kjennskap til barns rettigheter. -Lære om trafiksikkerhet og brannvern.	La barna medvirke gjennom å få erfaring med å lytte, forhandle, diskutere og få uttrykke sin mening(demokrati). Være lydhøre overfor barns innspill og la dem få velge aktiviteter. Barna får hjelpe til med dagligdagse gjøremål eks forberede måltidet, koste i garderoben, jobbe med ulike oppgaver i Hagen. Samtale i samlingsstund og i ulike hverdagssituasjoner om konsekvenser av handling og valg. Snakke sammen om hvordan vi kan ta vare på hverandre og være venner (vennskapsuker høst og vår). Besøke og få besøk av andre avdelinger på huset (tilvenning om våren) Trygg trafikk – bruk av refleks Brannvernuker. Lære om andre kulturer som er representert i barnehagen(avdelingen). Turer i nærmiljøet. Samarbeid med dagsenteret –vårhalvåret
Førskolebarna - Mål	Hva gjør vi
-Lære om demokratiske prinsipper og oppleve at de har medvirkning i egen barnehagehverdag. -Lære å ha orden på sin egen plass/skuff, hjelpe «naboen». -Få kunnskap om barnekonvensjonen og kjennskap til barns rettigheter, gjennom litteratur, bøker, film og samtaler. -Lære å bli selvstendig og selvhjulpen (påkledning, måltid etc.) og kunne hjelpe andre. -Lære å sette grenser for egen kropp og ha respekt for andre sine grenser.	Være lydhøre overfor barns innspill og la dem få velge aktiviteter. Vennskapsuker vår og høst. Eli Rygg: «Jeg er meg, min meg», og «Kroppen min» der tema bl.a. er overgrep og omsorgssvikt (om våren). Bli kjent med skolelokalet og området rundt. Turer i nærmiljøet. Barnesamtaler (individuelt og i gruppe). våren Litteratur som formidler ulike familieformer og levesett (eks. Brillebjørn og Wilma har 2 mammaer). Kosekveld i barnehagen, om våren, med fokus på fellesskap og samarbeid. Samarbeid med dagsenteret – vårhalvåret.

ANTALL, ROM OG FORM – Nettverk Nordmøre prosjekt matematikk 2025-2027	
1- 2 år -Mål	Hva gjør vi
-Barnet skal bli kjent med plassen sin i garderoben og ved bordet (måltidet). -Kunne orientere seg i de ulike rommene på avdelingen og på deler av uteområdet. - Kunne forstå ulike størrelser og motsetninger (stør-liten, sterk lyd – svak lyd, mjuk- hard, varm – kald og dag - natt). - Barna skal kunne forstå plassering som bl.a. på, over, under, i. - Kjenne igjen og kunne matche ulike former (rund). -Bli introdusert for tallremsen fra 1-3 og lære begynnende peketelling.	- Bruker bilder av barna på deres garderobeplass - Sanger, regler og eventyr med mengde, tall og telling (De 3 bukkene bruse og Gullhår og de 3 bjørnene). - Legge enkle puslespill med knotter og få brikker. - Veggtavler som innbyr til lek og sansestimulering. - Puttekasser. - Formidling gjennom sandkasselek. - Være bevist på utforming av lekemiljøet, og endre det utifra interessene i barnegruppen.
3- 5 år - Mål	Hva gjør vi
-Begynnende mengdeforståelse fra 1-6 og kunne spille med terning. - Kunne tallremsen fra 1 til 10. Peke- og flyttetelle. - Kunne begrepene: mange og lite(få). -Kjenne igjen og kunne matche ulike former (rund, senere ved 4 år kunne sirkel, trekant og firkant. - Barna skal kunne forstå plassering som bl.a.; på, over, under, foran, bak, først, midt imellom, sist og ved siden av. - Barna skal kunne kjenne igjen tidsbegreper; dag, natt, sommer, vinter, morgen, kveld, barnehagedager og fridager(helg). -Kunne forstå retninger som oppover og nedover.	- Spille enkle spill med telling, begrep, form og farge. -Være bevist på utforming av det fysiske miljøet, og endre det utifra interessene i barnegruppen. -Telle hvor mange som deltar på eksempel samling, måltid etc. -Bruke rim, regler, eventyr og sanger som tar for seg antall, former, preposisjoner etc. (eksempel: 5 små apekatter, Bukkene bruse). -Kims lek, der man starter med få gjenstander og øker etter hvert som man ser at barna mestrer. - Orienter seg etter lyder i Språksprell. - Være med på å dekke bord og forberede måltid, matlaging og baking. - Puslespill - Tallsprell - Ulik type rollelek
Førskolebarna - Mål	Hva gjør vi
-Mengdeforståelse til 6. - Kunne tallremsa til 20. - Barna skal lære navn på ulike geometriske figurer og kjenne igjen formene i omgivelsene. - Barna skal kunne forstå plassering som bl.a.; på, over, under, foran, bak, først, midt imellom, sist, ved siden, øverst og nederst. - Kunne begrepene: mange og lite(få). -Barna skal kunne kjenne igjen tidsbegreper; dag, natt, sommer, vinter, høst, vår, morgen, kveld, barnehagedager, fridager(helg), ukedager, måneder og timer/minutt. - Barna skal kunne følge enkle regler i ulike spill. - Kunne orientere seg etter enkle skattekart. - Kunne forstå retninger som oppover, nedover og høyre og venstre.	-Spille spill med telling, begrep, form og farge. -Øve på riktig benevnelse av geometriske figurer (bl.a. sirkel), trekant, firkant, rettlinjett og buet). - Være bevist på utforming av det fysiske miljøet, og endre det utifra interessene i barnegruppen. -Skoleforberedende aktiviteter med Trampoline boka. -Vektlegge arbeid med preposisjoner for å styrke barnas rom oppfatning. -Skattejakt i forbindelse med kosekvelden i barnehagen på våren. -Være med på å dekke bord og forberede måltid, matlaging og baking. - Puslespill - Tallsprell - Ulik type rollelek - Finne frem egne klær i garderoben og ha orden på plassen sin.

ETIKK, RELIGION OG FILOSOFI	
1- 2 år -Mål	Hva gjør vi
- Lære å dele leker med andre og øve på å inkludere andre i leken. - Øve på å gi og ta og vente på sin tur = turtaking 😊 - Utvikle evne til å vise omtanke og omsorg for andre (trøste og hjelpe til). - Kunne gjenkjenne følelser hos andre. - Lære grunnleggende regler for hvordan vi skal være mot hverandre. - Lære å ta egne valg og få en begynnende forståelse for konsekvenser av sine handlinger. - Lære barna å si stopp når det er noe man ikke vil. - Få en begynnende kjennskap til historie og tradisjoner rundt den kristne høytiden jul. - Få begynnende erfaring med å ta egne valg.	-Steg for steg der vi blir kjent med følelsene: glad, sint, redd og trist. Lære hvordan vi skal være mot hverandre. -Personalet anerkjenner barna og det de formidler i hverdagssituasjoner. - Undre seg sammen, der den voksne ikke kommer med en «fasit». - Gi barna nye erfaringer gjennom å få oppleve nye ting. -Markere høytider og merkedager gjennom året. Formidler juletradisjonen i form av forming, sang, musikk, bøker og fortellinger, digital plattform Salaby. - Besøk av prest i adventstiden. - Adventskafè sammen med foreldrene. -Vennskapsuker høst og vår der fokus er på fellesskap, likheter, ulikheter og gode holdninger. - Plan for å forebygge mobbing. - Personalet har fokus på tilstedeværelse i relasjonen og har utarbeidet en felles praksis som skal følges.
3- 6 år - Mål	Hva gjør vi
-Utvikle evne til empati, selvhevdelse og selvregulering. -Nulltoleranse mot mobbing og vise respekt for hverandres ulikheter, religioner og kulturelle forskjeller. -Kunne ta egne valg og forstå konsekvensene av sine handlinger. - Vise respekt for hverandres meninger og syn, det er lov å være uenig. - Barna skal lære å akseptere at egne ønsker ikke alltid blir oppfylt. - Barna lærer viktige normer og regler for hvordan vi skal være mot hverandre og behandle hverandre, sosial kompetanse (bl.a. empati, raushet og hjelpsomhet). -Bli kjent med andre kulturer som er representert i barnehagen. -Få kjennskap til historie og tradisjoner rundt de kristne høytidene jul og påske og hvorfor vi markerer disse.	-Hjerteprogrammet, der vi bl.a. jobber med å kjenne igjen ulike følelser og lærer hvordan vi skal være mot hverandre(empati). - Lære barna at en problemstilling kan ha mange løsninger. - Undre seg sammen, der den voksne ikke kommer med en «fasit». - Bli kjent med andre kulturer som er representert i barnehagen gjennom sang, musikk, bøker, fortellinger, klær, matretter etc. I tiden før sommerfesten. - Markere høytider og merkedager gjennom året. Formidler juletradisjonen gjennom forming, sang, musikk, film, bøker, fortellinger og dramatisering. - Adventskafè sammen med foreldrene. - Luciavandring på dagsenter, LOS eller sykehjem. - Kirkebesøk for førskolebarna i forbindelse med påske. - Besøk av prest i adventstiden. - Førskolebarna lærer om FN's barnekonvensjon. Rettighetsslottet. - Plan for å forebygge mobbing. -Personalet har fokus på tilstedeværelse i relasjonen og har utarbeidet en felles praksis som skal følges i ulike situasjoner.